

Samhällsbyggnadskontoret i
Partille kommun

kommunkontoret@partille.se

Översiktsplan för Partille, Partille kommun, Västra Götalands län

Utställningshandlingar utställda 3 juli-3 oktober 2017.

Inledning

Detta granskningsyttrande lämnas med stöd av 3 kap 16 § plan- och bygglagen (PBL). Granskningsyttrandet utgör statens samlade uppfattning om planen vad gäller Länsstyrelsens ingripandegrunder enligt 11 kap PBL i ett senare planeringsskede.

Enligt 3 kap. 16 § PBL ska det av förslaget framgå om:

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB),
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm (MKN) enligt 5 kap. MB inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Yttrandet är en del av översiktsplanen och ska därför läggas till planen då den antagits.

Samlad bedömning

Partille kommuns översiktsplan visar på principer och visioner kring det hållbara samhället. Det är goda intentioner som uttrycks. Att konflikter finns nämns inom flera områden. Översiktsplanen är dock inte tydlig med vad som ska byggas, och var det blir möjligt. Översiktsplanen tar därmed inte heller ställning till hur konflikter ska hanteras. Översiktsplanen gör inte de

avvägningar som krävs för att planen ska vara vägledande inför kommande planering och tillståndprocesser i kommunen eller hos andra myndigheter. Det blir också svårt att utläsa om de goda ambitionerna kommer att kunna förverkligas.

Synpunkter enligt ingripandegrunderna

Inom följande områden bedömer Länsstyrelsen att översiktsplanen tillgodoser statliga intressen:

- Under förutsättning att kommunen planerar bebyggelse på tillräckligt avstånd från järnvägen bedöms påtaglig skada på riksintresset Västra stambanan kunna undvikas.
- I fördjupad översiktsplan för Jeriko-Jonsered hanteras riksintresse för kulturmiljövård på ett bra sätt.
- Miljökvalitetsnormen för buller är tillgodosedd.

Inom följande områden lever översiktsplanen enligt Länsstyrelsens bedömning inte upp till lagens krav. Frågorna får därmed hanteras i varje enskilt fall i kommande planering och prövning. Kommunen kan också välja att justera planen inför antagande, och om planförslaget ändras väsentligt efter utställningen ställa ut förslaget på nytt enligt 3 kap §17-18 PBL. Det är kommunen som ska ta ställning till ifall utställningen behöver göras om.

Riksintresse för naturvård och Natura 2000-område Säveån

Länsstyrelsen ser en risk för påtaglig skada på riksintresset. Länsstyrelsen anser att kommunen ska undvika exploatering som kan kräva stabilitetsåtgärder i områden som idag saknar erosionsskydd, och som riskerar att ge påtaglig skada på områdets värden. Kommunen behöver i översiktsplanen visa vilka delar som ska bevaras som naturmark för att bevara strandvegetation. Detta är särskilt viktigt i Jonsered.

Förutsättningarna för Säveåns naturvärden och kopplingen till bevarandeplanen för Natura 2000-området Säveån nedre delen, liksom eventuell konflikt med exploatering vid ån och tillgängliggörande av ån har inte redovisats tillräckligt tydligt.

Övriga riksintressen och Natura 2000

Länsstyrelsen anser att exploatering av Natura 2000-området Bokedalen är närmast uteslutet eftersom det kan hota värden i området. Vilken typ av exploatering som kan tillåtas behöver konkretiseras.

Länsstyrelsen ser en risk att Natura 2000-området Maderna-Haketjärn påverkas negativt av den tänkta Jerikolänken.

Det går inte att utläsa av översiktsplanen om riksintresse för friluftslivet är tillgodosett i området för den tänkta Jerikolänken.

MKN

Planen innehåller inte något strategiskt ställningstagande till hur miljö kvalitetsnormer för vatten ska uppnås inom fastställd tid.

Översiktsplanen anger att miljö kvalitetsnormer för luft kan överskridas på kort sikt.

Mellankommunala frågor

Det är angeläget att mellankommunal samordning kring Säveån avseende riksintresse, Natura 2000 och MKN vatten inleds snarast med Göteborgs stad och Lerums kommun. Kommunen kan arbeta in detta och överväga att ställa ut planen på nytt innan den antas, eller ange att detta ska hanteras i fördjupning eller tematiskt tillägg till översiktsplanen.

Länsstyrelsen ser det som problematiskt utifrån regional och mellankommunal samverkan att Partille kommun genom sin översiktsplan konstaterar att Partille kommer att bidra med ett ökat antal bilresor. Även här kan kommunen överväga att justera planen och ställa ut på nytt, alternativt fokusera på denna frågeställning i kommande trafikstrategi.

Kommunen kommer att få göra ställningstaganden kring buller och vibrationer i kommande skeden. Även avstånd till störande verksamheter får hanteras i kommande planering och prövning.

Länsstyrelsens synpunkter gällande ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Riksintressen

Kommunikationer

Landvetter flygplats

Översiktsplanen behandlar influensområde för flyghinder på ett bra sätt.

Västra Stambanan

Sträckan Partille-Göteborg på Västra stambanan är av riksintresse. Under förutsättning att kommunen planerar bebyggelse på tillräckligt avstånd från järnvägen bedöms påtaglig skada på riksintresset kunna undvikas.

Det har genomförts en åtgärdsvalsstudie (ÅVS) för Västra stambanan genom Västra Götaland (TRV 2012/55297). Två av de åtgärder som föreslås och som berör Partille är partiellt fyrspår på sträckan Alingsås – Göteborg, samt planskildhet vid Sävenäs rangerbangård. För att kunna skydda framtida riksintresse från påtaglig skada behöver beslut och precisering tas fram av Trafikverket. Underlag avseende ytanspråk för framtida riksintresse krävs för att kommunen ska ha förutsättningar att kunna planera bebyggelse på tillräckligt avstånd från järnvägen så att påtaglig skada på framtida riksintresse kan undvikas.

Naturvård (3 kap. 6 § MB)

Säveån

Det går inte att utläsa ur översiktsplanen om riksintresse för naturvård, Säveån är fullt tillgodosett. Länsstyrelsen ser att det finns risk för påtaglig skada på riksintresset.

Värdebeskrivningen för riksintresset Säveån lyfter fram att en förutsättning är att närmiljön undantas från exploatering. Översiktsplanen hänvisar till värdebeskrivningen, men visar inte hur kommunen avser att hantera exploatering. Översiktsplanen uppmärksammar tänkbara konflikter, främst i centrala Partille, men visar inte hur dessa ska hanteras. Översiktsplanen tar inte det förebyggande och breda grepp som behövs för att hantera den planerade tätortsutvecklingens effekter på Säveån med alla dess olika värden.

Enligt miljökonsekvensbeskrivningen kan ny bebyggelse kräva stabilitetsåtgärder och avschaktningar vid Säveån vilket kan innebära stora skador på Säveåns ekosystem. Länsstyrelsen anser att kommunen ska

undvika exploatering som kan kräva stabilitetsåtgärder i områden som idag saknar erosionsskydd, och som riskerar att ge påtaglig skada på områdets värden.

Det är viktigt att strandvegetation bevaras längs med Säveån. Kommunen behöver i översiktsplanen visa vilka delar som ska bevaras som naturmark. Grön markering för ”natur, kultur och fritid” visar inte nödvändigt ställningstagande om strandvegetationens bevarande tillräckligt tydligt.

Det framgår inte av översiktsplanen hur riksintresse naturvård, Säveån, ska hanteras i Jonsered¹. Kartans områden för blandstad och verksamheter/arbetsplatser ser i Jonsered ut att sträcka sig ända fram till Säveån. Säveån har genom sin värdefulla laxstam en central betydelse i riksintresset. Säveån vid Jonsered pekas ut som ett särskilt kärnområde för Säveälaxens reproduktion. I Jonsered finns också så kallad fullgod naturtyp² enligt bevarandeplanen för Natura 2000-området. Länsstyrelsen har tidigare påpekat vikten av att bevara strandvegetation i Jonsered³.

Natura 2000

För åtgärder inom eller utanför Natura 2000-område som kan påverka de arter och dess livsmiljö eller naturtyper som pekats ut för området, krävs tillstånd från länsstyrelsen. Vid en sådan prövning (enligt 7 kap 28b Miljöbalken) kan inte kompensationsåtgärder ligga till grund för att tillstånd ska ges.

Säveån

Säveån ingår i Natura 2000-område (SE0530183 Säveån, nedre delen)⁴. Förutsättningarna för Säveåns naturvärden och kopplingen till bevarandeplanen för Natura 2000-området har inte redovisats tillräckligt

¹ Riksintresse naturvård nämns inte som något att ta hänsyn till kopplat till område B i del 1 och det är inte heller konsekvensbeskrivet i miljökonsekvensbeskrivningen. Området betecknas som hänsynsnivå 2 i Naturvårdsplanen vilket ger viss vägledning, dock hänvisar inte översiktsplanen del 1 till Naturvårdsplanen.

² Naturtypstatus anger hur väl naturtypen i den avgränsade ytan stämmer med den beskrivning som finns för Natura-naturtypen. Definition av fullgod naturtyp är enligt Naturvårdsverket ”Ytor som ingår i en naturanaturtyp som bedömts att ha ”gynnsam bevarandestatus” i det aktuella området.”

³ Länsstyrelsen har tidigare i yttrande över detaljplan för Jonsered fabriker dnr 402-32619-2016 påtalat att om strandområdet på Snickarudden-kraftverket detaljplaneläggs ska det vara med markanvändning NATUR och med erforderliga områdesbestämmelser som säkerställer strandvegetationens bevarande. Länsstyrelsen ansåg att bostäder kan uppföras på Snickarudden enligt förslaget till detaljplan men att befintlig vegetation ska bevaras och skyddas. Länsstyrelsen avstyrkte därav en exploatering såvitt avser området Tegeludden/-backen samt i viss mån även Snickarudden.

⁴ Bevarandemålet för området är att kvarvarande naturliga stränder längs Säveån ska bevaras och tidigare påverkade stränder där förutsättningarna finns för ett rikt biologiskt liv, ska förbättras så att förekomsten av flora- och faunavärden ökar och utvecklas. I bevarandeplanen står det att ny exploatering längs Säveån så som uppförande av broar, strandnära byggnader och vägar är ett hot mot bevarandemålen.

tydligt, inte heller konflikten mellan bevarande av naturvärden och exploatering vid ån samt tillgängliggörande av ån.

Det framgår exempelvis inte i del 1 om planerna för de olika områdena kan komma att påverka Natura 2000-områden. Vad som är på naturens villkor enligt ”natur, kultur och fritid” är också oklart. Vidare har Natura 2000-områden med flera värden lagts ihop med fritidsmiljöer och kulturmiljöer på karta bilaga 1, där Länsstyrelsen anser att angivna rekommendationer för markanvändning inte är lämpliga för Natura 2000-området. Dessa miljöers hänsynsbehov skiljer sig så mycket från delvis anlagda fritids- och kulturmiljöer att översiktsplanen här inte ger någon vägledning.

I juni 2017 beslutade Länsstyrelsen om en ny bevarandeplan för Natura 2000-området Säveån, nedre delen (SE 0520183) (bifogas).

Bokedalen

Syftet med Natura 2000-området Bokedalen (SE0520160) är att de naturtyper som finns i området ska bevaras långsiktigt. Länsstyrelsen anser med hänvisning till bevarandeplanen att exploatering av området är närmast uteslutet. Kommunen behöver konkretisera med exempel eller liknande, vilken typ av exploatering som kan tillåtas enligt bevarandeplanen.

Maderna-Haketjärn

Jerikolänken, en del av en förbindelse mellan E20 och väg 40 som visas som vägreservat på karta bilaga 1, kan komma i konflikt med Natura 2000-området Maderna- Haketjärn (SE 0520157). Länsstyrelsen ser en risk att Natura 2000-området påverkas negativt⁵.

Kulturmiljövård (3 kap. 6 § MB)

Jonsered

Den fördjupade översiktsplan för Jeriko-Jonsered som antogs 2013 redovisar en god ambition att planera utvecklingsområdet Jeriko-Jonsered med stor hänsyn till kulturvärden i kommande detaljplanering. Här anser Länsstyrelsen att riksintresset är tillgodosett.

Påverkan på riksintresse kulturmiljövård hanteras också i pågående detaljplan för Jonsereds fabriker. Det bör framgå även i översiktsplanen huruvida påtaglig skada på riksintresset undviks där.

⁵ Länsstyrelsen har tidigare yttrat sig i frågan (diarienummer 343-35598-2011 och 343-35963-2011). Länsstyrelsen befarade då att en ny tvärförbindelse påtagligt kommer att skada höga natur, kultur och friluftsvärden i området. Länsstyrelsen konstaterade att vägsträcka går genom ett känsligt område av såväl riksintresse för friluftsliv som riksintresse för naturvård (Maderna, Haketjärn och Högaråsmossen) och att Natura 2000-området Maderna-Haketjärn riskerar att påverkas negativt.

Friluftsliv (3 kap. 6 § MB)

Det går inte att utläsa av översiktsplanen om riksintresse för friluftslivet är tillgodosett vid den tänkta Jerikolänken. I övrigt bedöms riksintresse för friluftsliv kunna tillgodoses.

Miljökvalitetsnormer

Buller

Miljökvalitetsnormen för buller är tillgodosedd, genom att kommunen tidigare tagit fram en åtgärdsplan för bulleråtgärder samt kompletterat översiktsplanen med kartmaterial som visar hur bullerpåverkan ser ut i kommunen från olika trafikslag.⁶

Vatten

Förutsättningarna för att följa/uppå MKN vatten för Sävån är tätt sammanflätade med förutsättningarna att uppnå god bevarandestatus för Natura 2000-området och Sävålxen. En ekologiskt funktionell strandzon med pågående erosion och överhängande vegetation är av central betydelse.

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen har lagt till statuskartor för miljökvalitetsnormer för vatten samt till viss del utvecklat resonemanget kring påverkan på MKN. Planen innehåller dock inte något strategiskt ställningstagande till hur miljökvalitetsnormer för vatten ska uppnås inom fastställd tid.

Översiktsplanen redovisar till viss del en strategi för att hantera utsläpp till vatten, dock skjuts detta till senare skeden. Länsstyrelsen saknar i övrigt riktlinjer eller andra ställningstaganden till hur god vattenstatus ska uppnås i vattenförekomsten Sävån - Olskroken till Brodalen, som idag har måttlig ekologisk status. Då hydromorfologin (åfårens och närområdets fysiska utseende) är utslagsgivande för den ekologiska statusen, innebär det att fysisk påverkan på ån är en central parameter för uppnåendet av miljökvalitetsnormen. Det finns inte några rekommendationer knutna till karta 1 eller karta 2 hur exploatering i Sävåns närområde ska hanteras vid planläggning och bygglovgivning. Istället anges att det krävs utredningar i senare skeden. Detta kan medföra komplicerade detaljplaneprocesser.

⁶ Det är av stor vikt att kommunen använder sig av kunskapen om bullerfrågorna i sin planering, se vidare synpunkter under rubriken Hälsa och säkerhet.

Länsstyrelsen noterar att kommunens beskrivning av sitt uppdrag gällande MKN vatten i planeringen inte överensstämmer med åtgärd 6 i Vattenmyndigheternas Åtgärdsprogram 2016-2021⁷.

Luft

Översiktsplanen anger att miljökvalitetsnormer för luft kan överskridas på kort sikt. Länsstyrelsen instämmer i denna bedömning och efterfrågar ett resonemang kring hur detta kan undvikas.

Strandskydd och landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Partille kommun planerar inte något område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS).

Mellankommunala frågor

Grön infrastruktur och naturvärden

Säveån är en viktig mellankommunal fråga avseende riksintresse, Natura 2000 och MKN vatten, främst gentemot Göteborgs stad och Lerums kommun. Det är angeläget att samordning inleds snarast för att kartlägga kumulativa effekter av kommunernas sammanlagda markanvändning, och för att komma överens om vilka projekt som kan genomföras och vilka anpassningar som krävs för att undvika negativa konsekvenser.

Kommunen bör överväga att detta arbetas in i översiktsplanen med ny utställning inför antagande, om kommunen ser att det blir en väsentlig ändring enligt 3 kap §17-18 PBL. Kommunen kan också arbeta med mellankommunal samordning i kommande fördjupning eller tematiskt tillägg till översiktsplanen.

⁷ Åtgärdsprogrammet säger ” Kommunerna ska genomföra sin översikts- och detaljplanering samt prövning enligt plan- och bygglagen så att den *bidrar till* att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden behöver genomföras i samråd med länsstyrelserna. Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande. ”

Översiktsplanen anger på s 55 i del 2 att kommunen ”vid planläggning och tillsyn [ska]se till att miljökvalitetsnormerna för vatten inte överträds”. Kommunens förhållningssätt fungerar i vattenförekomster som redan har uppnått beslutad miljökvalitetsnorm. Förhållningssättet är däremot inte lämpligt vid vattenförekomster som *inte* har uppnått MKN. Att planläggningen inte medför någon försämring av MKN innebär inte nödvändigtvis att den *bidrar till* att MKN ska kunna följas. Då krävs att planläggningen leder till en förbättring av vattenförekomstens ekologiska och/eller kemiska status så att beslutad miljökvalitetsnorm kan uppnås i fastställd tid.

Trafik

I översiktsplanen står att ”Partille har ett fördelaktigt läge i regionen med goda förutsättningar för en stark kollektivtrafik och en hög andel kollektiva resor”. Sedan samrådsskedet har planen förtydligat kommunens avsikter för kollektivtrafiken gällande hur planeringen ska ske. Trots detta är slutsatsen i miljökonsekvensbeskrivningen att översiktsplanens genomförande kommer att medföra att antalet bilresor sannolikt kommer att öka, med anledning av planförslaget och omgivande planer då de ger förutsättningar för befolkningsökning och ökat antal trafikrörelser.

Länsstyrelsen ser detta som problematiskt utifrån regional och mellankommunal samverkan, och saknar ett tydligt resonemang kring hur kommunen har för avsikt att verka för ett ökat kollektivt resande och minskat bilberoende. Även här bör kommunen överväga att detta arbetas in i översiktsplanen med ny utställning inför antagande, om kommunen ser att det blir en väsentlig ändring. Kommunen bör annars arbeta med detta i kommande trafikstrategi.

Deponi

Göteborgs kommuns deponi för förorenade massor i Rågården bör läggas till som en mellankommunal fråga att uppmärksamma.

Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion

Buller och vibrationer

Det är bra att kommunen anger att avvägningen av vad som är möjligt ska ske utifrån platsens förutsättningar. Kommunens planförslag utgår samtidigt från att det ska gå att bygga i alla bullerstörda lägen, utan att acceptera mer störningar från exempelvis tågtrafiken. Länsstyrelsen anser att kunskapen om bullersituationen ännu mer bör utgöra en grundförutsättning för planeringen, vilket kan innebära att vissa områden inte ska anses lämpliga för bostäder. Istället för att få en övergripande bild av detta nu, får kommunen göra dessa ställningstaganden i kommande planering.

Kommunen kommer i brist på underlag även att hantera vibrationer i kommande planering. Detta kommer att kräva noggranna utredningar i samband med detaljplanering.

Skyddsavstånd verksamheter

Det saknas generellt beskrivning av eventuella konflikter kring ny bebyggelse i närheten av industrier eller andra miljöstörande verksamheter.

Vilka restriktioner och skyddsavstånd som krävs ska utredas i samband med planläggning eller bygglovsprövning.

Förorenade områden

Nedlagda deponier redovisas på karta. En handlingsplan för hur dessa ska undersökas och åtgärdas ska tas fram. Berörda deponier saknas i listorna för hänsyn kopplat till de områdesvisa beskrivningarna i del 1. Övriga förorenade områden kommer att få hanteras i varje detaljplan.

Kommentarer till utveckling av kommundelar, områden och stråk, Översiktsplanen del 1, utifrån ingripandegrunderna

I Översiktsplanens del 2, Förutsättningar och hänsynstaganden, beskrivs de förutsättningar och hänsynstaganden som måste beaktas när kommunen ska utvecklas enligt översiktsplanens plankarta. Del 3, miljökonsekvensbeskrivningen, innehåller i många fall viktiga slutsatser och förslag till försiktighetsmått. Länsstyrelsen vill poängtera vikten av att läsa del 2 och 3 parallellt med del 1 vid tillämpningen av översiktsplanen.

I del 1 anges för utveckling av kommundelar, områden och stråk, intill respektive karta, en lista på ”hänsyn som kan behöva tas vid framtida utveckling”. Del 2 av översiktsplanen anger att dessa intressen och värden måste beaktas. I del 1 bör denna skrivning alltså justeras till ”hänsyn som ska tas vid framtida utveckling”. Länsstyrelsen anser vidare att det finns fler områden där hänsyn ska tas och där konflikter med ny bebyggelse kan uppkomma. Här anges frågor som Länsstyrelsen ser som viktigt att planen kompletteras med för att vara vägledande:

Område A Furulund/Tingsängen/Brännet: Luftkvalitet, ifall kommunen bygger tätare utmed de mest trafikerade stråken. Konflikt med förorenad mark; en nedlagd deponi.

Område B Jonsered: Riksintresse naturvård. Tillståndsplikt för åtgärder som påverkar Natura 2000-området samt innebörden av bevarandeplanen. Buller från järnvägen, och eventuellt E 20.

Område D Lexby: Luftkvalitet.

Område G Södra Partille Centrum/Björndammen/Björnekulla: Buller, luftkvalitet.

Område H Södra Partille Centrum/Skulltorp, Område I Södra Partille Centrum/Stärtered samt Område K Centrala Partille: Luftkvalitet

Område N Lexbydal: konflikt med Göteborgs kommuns deponi för förorenade massor i Rågården.

Område K Centrala Partille: Riksintresse för naturvård, Säveån.

Stråk P Sävedalen, Finngösa, Vallhamra: bro över Säveån vid Finngösa innebär en konflikt med bevarandevärdena för Natura 2000-området Säveån, nedre delen. Buller.

Q Landvettervägen m fl: Luftkvalitet.

R Jonsered, Jerikolänken, E20: hänsynsruta saknas här helt och bör bland annat innehålla riksintresse för naturvård och för friluftslivet.

T Västra stambanan: riksintresse kommunikationer.

Stråk U Säveån, blå koppling: Riksintresse naturvård, Säveån.
Tillståndsplikt för åtgärder som kan påverka Natura 2000-området samt innebörden av bevarandeplanen.

I Jonsered och områden för Södra Partille Centrum tas farligt gods upp som ett område att ta hänsyn till, men inte på andra ställen i anslutning till E20 eller Västra Stambanan. Likaså saknas översvämning, skred och erosion för områden som har närhet till Säveån eller sjöar. Kommunen bör göra en översyn av detta.

Länsstyrelsens rådgivande synpunkter - övriga allmänna intressen

Bebyggelse

Översiktsplanen hänvisar till kommunens bostadsförsörjningsprogram som beskriver hur kommunen ser på behovet av bostäder och var dessa kan byggas. Ambitionerna är högre jämfört med det antal Länsstyrelsen bedömt behöver byggas per år. I översiktsplanen beskrivs principer för bostadsbyggandet, men någon bedömning görs inte av hur många bostäder som översiktsplanen kan möjliggöra, exempelvis vad som blir möjligt efter att hänsyn tagits till riskavstånd, naturvärden med mera. Det hade varit bra om översiktsplanen kunnat belysa detta. Länsstyrelsens översiktliga uppskattning är ändå att utrymme kommer att finnas för tillräckligt många bostäder.

Kommunen behöver ge en tydligare beskrivning av i vilka fall nybyggnation i områden utanför detaljplan kan vara aktuellt och hur avvägningar ska göras, för att översiktsplanen ska vara vägledande.

Infrastruktur och transporter

Kommunen har inte redogjort för på vilket sätt de har rådighet över vilka infrastruktursatsningar som ska genomföras. Eftersom bebyggelseutvecklingen förutsätter en utveckling av infrastrukturen påverkar detta huruvida planens olika delar kan genomföras.

Utveckling och investering i tvärförbindelsen (översiktsplanens vägreservat för utveckling av norra delen av väg 535, vidare koppling österut det vill säga Jerikolänken, samt koppling till/över E20 vid Mellby) är inte av nationellt intresse i nuläget, då den inte ger en påtaglig avlastning av E6 genom centrala Göteborg.

Vid anläggande av nya trafikplatser vid nya kopplingar till och över befintlig statlig infrastruktur kommer det att krävas dialog, överenskommelser och avtal med Trafikverket för att bland annat reglera ansvar och finansiering.

Det är positivt att kommunen ska ta fram en trafikstrategi, då det ger möjlighet att hantera trafikfrågor på en strategisk nivå.

Naturmiljö

Översiktsplanens beskrivningar av exploatering ger inte tillräcklig vägledning om hur avvägningar mellan intressen ska göras. Vad som menas med ”Natur, kultur och fritid” på översiktsplanens karta bör konkretiseras. Områdesbeskrivningarna bör kompletteras med målkonflikter avseende naturvärden och värden för friluftslivet, och hur de ska hanteras.

Delar av området Stråk P Sävedalen, Finngösa, Vallhamra främst i söder, har så pass höga naturvärden att det motiverar ett långsiktigt bevarande. Kommunen planerar för kompletterande blandstad i områdets norra del och ett vägreservat i nordsydlig riktning. Länsstyrelsen meddelade 2014-12-05⁸ efter besök i området att Länsstyrelsen fann det rimligt att området faller inom kommunens ansvarsområde. Kommunen kan i sin planering peka ut den långsiktiga målsättningen med området men har också en möjlighet att bilda naturreservat. Enligt kommunen måste lösningen med en ny förbindelse genom Finngösa utföras så att natur- och rekreationsvärdena i området samtidigt stärks och tillgängliggörs. Kommunen bör utförligt redogöra för hur detta kan göras i enlighet med miljöbalkens bestämmelser.

Det är viktigt att den grönstrukturplan som ska tas fram används i kommande planering.

Artskydd

Översiktsplanen innehåller ingen sammanfattande bedömning av de planerade åtgärdernas konsekvenser för skyddade arter och behov av eventuella hänsynstaganden. Kommunens naturvårdsplan anger att

⁸ Dnr 511-29806-2014

artskyddet ska utredas i detaljplaneskedet. Länsstyrelsen anser att artskyddet ska beaktas tidigt på ett översiktligt och förebyggande sätt med målet att så lite utredningsarbete som möjligt skjuts till detaljplaneskedet.

Strandskydd

I översiktsplanen finns kompletterande blandstad inom strandskyddat område. Det krävs särskilda skäl för att strandskyddet ska upphävas. Kommunen har inte beskrivit några särskilda skäl enligt 7 kap miljöbalken för bebyggelse inom strandskyddat område.

Kommunen har hänvisat till fel beslut om strandskydd i Partille kommun på sidan 18 i del 2. Gällande beslut är daterat 2017-01-12.

Jordbruksmark

Enligt kommunen är syftet med att bevara jordbruksmarken i kommunen främst dess natur-, kultur- och friluftsvärden som en del av blandstaden. Därmed anser kommunen att ianspråktagande av jordbruksmarken inte behöver prövas och motiveras utifrån 3 kap 4 § Miljöbalken⁹. Länsstyrelsen anser däremot att det inte finns någon sådan undantagsmöjlighet. Vid ianspråktagande av jordbruksmark ska kommunen ta ställning till om jordbruksmarken är brukningsvärd. Om jordbruksmarken bedöms brukningsvärd behöver kommunen bedöma om exploateringen är ett väsentligt samhällsintresse, och om det inte finns någon annan lämplig mark att bebygga istället för brukningsvärd jordbruksmark.

Översvämning

Översvämningsrisk bör redovisas på karta för att underlätta planeringen.

Kommunen kommer att inkludera skyfallsfrågan i sin dagvattenstrategi under hösten. Det är bra att detta tas fram på övergripande nivå. Länsstyrelsen anser att kartering bör göras per naturligt avrinningsområde och resultaten presenteras i översiktsplanen på karta. Kommunen bör även arbeta fram en strategi för hur kommunen avser minska risken för översvämningar till följd av skyfall.

⁹ 3 kap 4 § Miljöbalken; ”Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.”

Beredning

Yttranden över planen har till Länsstyrelsen inkommit från Statens geotekniska institut, Vattenfall, Luftfartsverket, Lantmäteriet, Skogsstyrelsen och Trafikverket. Kopior av yttrandena överlämnas till kommunen för kännedom.

Detta beslut har fattats av länsöverdirektören Lisbeth Schultze efter föredragning av planhandläggaren Elisabet Ebeling. I den slutliga handläggningen har även funktionschefen Andreas Lidholm deltagit.

Lisbeth Schultze

Elisabet Ebeling

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Yttranden för kännedom från:

Statens geotekniska institut daterat 2017-09-12, Vattenfall daterat 2017-08-24, Luftfartsverket daterat 2017-09-12, Lantmäteriet daterat 2017-09-29 och Trafikverket daterat 2017-09-11. Skogsstyrelsen har inget att erinra utan hänvisar till sitt yttrande i samrådsskedet, daterat 2016-12-22.

Kopia till:

Trafikverket
Statens Geotekniska Institut
Skogsstyrelsen
Energimyndigheten
Swedavia
Vattenfall
Luftfartsverket
Lantmäteriet

trafikverket@trafikverket.se
sgi@swedgeo.se
region.vast@skogsstyrelsen.se
registrator@energimyndigheten.se
info@swedavia.se
registratur.eldistribution@vattenfall.com
lfvcentralregistratur@lfv.se
Registrator@lm.se